

Dosarul nr. 2rac-139/19

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) L. Bagrin

Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila

ÎNCHEIERE

20 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Instituția Publică ”Agenția Servicii Publice”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Instituția Publică ”Agenția Servicii Publice” împotriva Societății cu Răspundere Limitată ”MSA Grup”, intervenient accesoriu Agenția Achiziții Publice cu privire la încasarea penalității contractuale și cererea reconvențională depusă de Societatea cu Răspundere Limitată ”MSA Grup” împotriva Instituției Publice ”Agenția Servicii Publice” cu privire la declararea nulității clauzei contractuale,

împotriva deciziei din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins apelurile declarate de Instituția Publică ”Agenția Servicii Publice” și Societatea cu Răspundere Limitată ”MSA Grup” și s-a menținut hotărârea din 19 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 27 aprilie 2016, Serviciul Stare Civilă (reorganizat în Instituția Publică ”Agenția Servicii Publice”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată ”MSA Grup”, intervenient accesoriu Agenția Achiziții Publice cu privire la încasarea penalității contractuale.

În motivarea acțiunii, reclamantul a menționat că la 20 iulie 2015, în urma desfășurării licitației privind achiziționarea tehnicii de calcul, Societatea cu Răspundere Limitată ”MSA Grup” a fost desemnată învingător al lotului I (poziția 2-4, Calculator, monitor și UPS) și II (poziția nr. 2, scanner).

A specificat reclamantul că la 21 august 2015 a încheiat cu Societatea cu Răspundere Limitată ”MSA Grup” contractul privind achiziționarea bunurilor (tehnică de calcul), înregistrat la Agenția Achiziții Publice la 03 septembrie 2015.

A relatat că întru respectarea prevederilor pct. 2.1 din contract privind termenele și condițiile de livrare, operatorul economic, în termen de 40 de zile, era obligat să transmită bunurile, însă pârâtul la 13 noiembrie 2015 a remis ”dispoziția de livrare”, prin care a menționat despre imposibilitatea livrării bunurilor ”Super Workstation” și ”UPS Sven 1500” până la data de 15 decembrie 2015, deoarece la moment aceste bunuri lipsesc din stocul furnizorului.

Astfel la 17 noiembrie 2015, în adresa operatorului economic a fost expediată scrisoarea, prin care a explicat ”imposibilitatea de prelungire a termenului de livrare a bunurilor, deoarece potrivit prevederilor art. 67 alin. (6¹) al Legii nr. 96 din 13 aprilie 2007 privind achizițiile publice, părțile își vor asuma angajamentele contractuale concrete în vederea respectării stricte, depline și necondiționate a contractului, nerespectarea acestora atrage răspunderea în condițiile legii și a clauzelor contractului.

Iar potrivit pct. 9.8 al contractului, pentru livrarea cu întârziere a bunurilor, vânzătorul poartă răspundere materială în valoare de 0,5% din suma bunurilor livrate, pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 100% din suma totală a contractului.

De asemenea, a concretizat că la scrisoarea din 17 noiembrie 2015, pârâtul a răspuns numai la data de 18 decembrie 2015, invocând că bunurile nu erau în stoc la momentul solicitării lor, fiind necesar ca să fie comandate de la producătorii externi, iar la scrisoare a fost anexată explicația din partea furnizorului ”Supermicro”, prin care s-a solicitat prelungirea termenului de livrare a bunurilor până la data de 31 decembrie 2015, termen la care agentul economic garanta onorarea obligațiilor contractuale.

A concretizat că la 28 decembrie 2015, Societatea cu Răspundere Limitată ”MSA Grup” a remis solicitarea privind rezilierea de comun acord a contractului și menționând imposibilitatea onorării angajamentelor asumate în baza contractului, pe motiv că bunurile nu se aflau la depozitul operatorului economic.

Astfel la ședința Grupului de lucru pentru achiziții publice din 28 decembrie 2015, s-a decis rezilierea unilaterală a contractului din 21 august 2015, cu încasarea penalităților în sumă de 202 038 de lei cu taxă pe valoare adăugată, fapt despre care a fost informată Agenția Servicii Publice.

A invocat că operatorul economic, știind că la momentul încheierii contractului nu dispune de bunurile pe care s-a obligat să le livreze până la scadența contractului, se face pe deplin responsabil pentru neexecutarea acestuia.

A solicitat reclamantul încasarea de la Societatea cu Răspundere Limitată ”MSA Grup” a sumei de 202 038 de lei cu titlu de penalitate pentru neexecutarea contractului privind achiziționarea bunurilor.

La 10 octombrie 2016, Societatea cu Răspundere Limitată ”MSA Grup” a depus cerere reconvențională împotriva Serviciului Stare Civilă (reorganizat în Instituția Publică ”Agenția Servicii Publice”) cu privire la declararea nulității clauzei contractuale.

În motivarea cererii reconvenționale, Societatea cu Răspundere Limitată ”MSA Grup” a menționat că în cazuri excepționale, instanța de judecată poate dispune reducerea clauzei penale pe care o consideră disproportionat de mare, având drept

criterii situația financiară dificilă a debitorului; mărimea penalității depășește suma datoriei; mărimea penalității depășește suma datoriei; mărimea excesivă a penalității; datoria a fost achitată, o întârziere neesențială în executarea obligației de rînd cu procentul înalt al penalității.

A precizat că legea nu prevede expres limita de reducere a clauzei penale. Sarcina instanței în această situație constă în aprecierea adecvată a coraportului dintre mărimea penalității stabilite și mărimea prejudiciului real suportat.

Or, instituirea prin clauză contractuală a unei penalități de 100% constituie o condiție de îmbogățire nejustificată, cu atât mai mult că sumele bănești destinate achitării pentru livrări nu constituiau surse proprii.

Prin urmare, a invocat că în condiția dată, clauza contractuală prevăzută la pct. 9.7 al contractului, este lovită de nulitate, deoarece este disproporțională condițiilor contractuale și constituie un temei de îmbogățire nejustificată.

A solicitat Societatea cu Răspundere Limitată "MSA Grup" declararea nulității clauzei contractuale – pct. 9.7 din contractul de achiziții publice din 21 august 2015 și micșorarea clauzei penale ca fiind disproporționat de mare.

Prin hotărârea din 19 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Stare Civilă (succesor în drepturi Instituția Publică "Agenția Servicii Publice").

S-a admis parțial cererea reconvențională depusă de Societatea cu Răspundere Limitată "MSA Grup".

S-a micșorat clauza penală negociată conform pct. 9.7 al contractului de achiziții publice încheiat la 21 august 2015 între Serviciul Stare Civilă și Societatea cu Răspundere Limitată "MSA Grup".

S-a încasat de la Societatea cu Răspundere Limitată "MSA Grup" în beneficiul Instituției Publice "Agenția Servicii Publice" suma de 70 000 lei cu titlu de penalitate.

În rest, cerințele s-au respins.

Pentru a se pronunța astfel, prima instanță cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că Societatea cu Răspundere Limitată "MSA Grup" cunoștea despre termenele în care urma să execute obligațiile asumate, precum și despre consecințele ce vor surveni în caz contrar.

La fel, prima instanță a concluzionat că reclamantul a omis invocarea cărorva argumente cu prezentarea probelor relevante care să denote suportarea pretinsului prejudiciu și întinderea reală a acestuia.

Astfel, prima instanță a concluzionat că solicitarea reclamantului de a încasa penalitatea în quantum de 100% din suma totală a contractului de achiziții din contul Societății cu Răspundere Limitată "MSA Grup", este în mod vădit un procent excesiv, raportând acest quantum la perioada întârzierii admise de debitor, suma datorată și posibilele prejudicii suportate de creditor.

Prin decizia din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins apelurile declarate de Instituția Publică "Agenția Servicii Publice" și Societatea cu Răspundere Limitată "MSA Grup" și s-a menținut hotărârea din 19 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La 05 februarie 2019, Instituția Publică "Agenția Servicii Publice" a declarat

recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea depusă să fie admisă integral.

Recurentul Instituția Publică ”Agenția Servicii Publice”, în motivarea recursului a menționat că clauza penală indicată în contract constituie o obligație suplimentară asumată de vânzător întru asigurarea executării corespunzătoare a obligației principale, prin care acceptă garantarea livrării bunurilor în corespundere cu prevederile contractuale, iar neexecutarea obligațiilor contractuale de către Societatea cu Răspundere Limitată ”MSA Grup”, antrenează răspunderea civilă contractuală a acesteia, ce se materializează prin achitarea penalității.

De asemenea, recurentul a specificat că din conținutul hotărârii primei instanțe, rezultă că instanța de judecată este de acord cu argumentele și baza legală prin care se solicită încasarea penalității, însă totodată dispune încasarea parțială a penalității de la operatorul economic, fără a argumenta poziția în acest sens.

A reiterat că instanțele de judecată nu au argumentat de ce anume suma de 70 000 lei reprezintă despăgubirea operatorului ca urmare a neexecutării prevederilor contractuale.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 12 decembrie 2018, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 05 februarie 2019, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinînd temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temeii de

casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Instituția Publică ”Agenția Servicii Publice”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Instituția Publică ”Agenția Servicii Publice”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Mariana Pitic

Dumitru Mardari